

Piyano Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Deşifre Çalma Becerilerinin Karşılaştırılması

A Comparison of Learning Styles and Sight-Reading Abilities of Piano Students

Mehmet Kayhan KURTULDU*

Öz: Bu çalışmada piyano öğrencilerinin öğrenme stilleri ile deşifre çalma becerileri arasında ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Çalışmada müzik öğretmenliği programında piyano dersi alan öğrencilerin öğrenme stilleri belirlenmiş, aynı öğrencilere deşifre eser uygulaması yapılmış ve elde edilen puanlar ile karşılaştırmalar yapılmıştır. Tarama modeli ve deneysel uygulamanın bir arada kullanıldığı çalışmada öğrencilerin öğrenme stilleri “Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri” yardımıyla belirlenmiştir. Deşifre çalma puanları ise araştırmacı tarafından hazırlanan bir “Deşifre Parçası” ve “Deşifre Değerlendirme Ölçeği” yardımıyla elde edilmiştir. Piyano eğitimi alan 31 öğrenci ile yapılan uygulama sonucunda öğrencilerin baskın öğrenme stilleri ile deşifre çalma becerileri arasında olumlu bir ilişki olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen puanlara yönelik çeşitli istatistik işlemler yapılmış ve deşifre becerisi yüksek öğrencilerin özümseyen öğrenme stiline, deşifre becerisi nispeten daha düşük olan öğrencilerin ise değiştiren öğrenme stiline sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Piyano eğitimi, öğrenme stilleri, deşifre çalma

Abstract: This study aims at identifying whether there is a relation between learning styles and sight-reading abilities of piano students. The study allowed for identifying learning styles for students taking piano lessons in the department of music education as students are put on a test for sight-reading abilities and findings are compared. The Kolb Learning Style Inventory is benefited in identifying learning styles of the students in this study in which survey model and experimental application used together. Sight-reading grades are acquired via “a Sight Track” and “a Sight Assessment Scale” by a researcher. This study is performed in an effort to identify whether there is a relation between dominant learning styles and sight-reading abilities of the 31 students who’s having piano course. The grades are put on some statistical transactions and it turns out that the learning style of the students with ability high in sight-reading is assimilator as those with ability relatively lower in sight-reading have a diverger learning style.

Keywords: Piano education, learning styles, sight-reading

Giriş

Deşifre, müzik eğitiminin tüm alanlarında vazgeçilmez bir unsurdur. Deşifre çalmak, deşifre seslendirmek, deşifre söylemek, deşifre okumak gibi benzer isimlerle literatürde karşımıza çıkan bir kavram olan deşifre, bir müzisyende var olması beklenen en önemli beceriler arasındadır. Müzik eğitiminin her aşamasında ve hemen her dalında öncelikli bir kazanım olarak görülen deşifre, müzik insanının meslek yaşamında yapacağı tüm faaliyetler için bir rehber ya da önemli bir yardımcı konumundadır.

Etimolojik olarak Fransızca kökenli olan deşifre sözcüğü, “gizli haberleşmeye yarayan işaretlerin tümü” anlamına gelen “chiffre” (işaret) sözcüğünün başına “de” takısı getirilerek türetilmiştir (Özgür, 1995; Akt: Özer, 2010). Almanca’da “dechiffiert” veya “von Blatt gespielt”, İtalyanca’da ise “a prima Vista” sözcükleri deşifre sözcüğünü karşılamaktadır. İngilizce’de ise “decipher” sözcüğü şifre çözmek, yorumlamak anlamındadır ama bir müzik yapıtını hazırlıksız okumak için sight-reading terimi kullanılır (Çimen,1997, Akt: Özer, 2010).

Deşifre okuma (sight-reading); müziği, ilk okumada, yani önceden çalışılmaksızın ilk görüşte okuyup seslendirme (çalma/söyleme) becerisidir. Daha açık bir ifadeyle; deşifre okuma

*Doç. Dr. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ABD
kayhankurtuldu@gmail.com

daha önce görülmemiş sözsüz bir müzik parçasının, ilk anda, nota yükseklikleri ve ritmine uygun olarak okunmasıdır (Nart, 2010).

Fenmen'e (1991) göre iki türlü deşifre vardır. "Birincisi ilk ele aldığımız eseri yavaş yavaş ve her notasını inceleyerek okumak; ikincisi eserin temposuna yakın bir hızla ve temiz çalmaya dikkatten çok eserin karakter ve anlatımına dikkat göstererek okumak. Birinci deşifre biçimi, ilerde gerçek anlamda çalışılacak bir eser için yapılır. Yani repertuarımıza alacağımız bir eseri ilk okuduğumuz zaman her notasına, her nüshasına, kâğıtta yazılı her şeyine dikkat ederek okumalıyız. Böyle bir deşifre, eseri çalışmaya başlangıç sayılacağı için gerçek deşifre değildir. Bizi asıl hızlı okumaya alıştırarak olan ikinci deşifre biçimi, eserin temposuna yakın bir tempoda çalmak ve elden geldiğince kâğıt üzerinde okuyabilmektir" (Akt: Dalkıran, 2011).

Küçük'e (1994) göre deşifre "çalma deşifresi" ve "çalışma deşifresi" olarak ikiye ayrılmaktadır. Çalma deşifresi ve çalışma deşifresi yine Küçük (1994) tarafından şu şekilde açıklanmaktadır;

"Çalma Deşifresi", seviyenin altında bir parçayı normale yakın bir tempoda olabildiğince az hata ile çalmaktır. Burada tartım ve parçanın yürüyüşünün bozulmamasına dikkat etmek lazımdır. Yanlış basılan sesler olursa onları düzeltmek için durulmamalı veya geri dönmemelidir. Bunun için çalınmakta olan notadan daha ilerideki notaların görülmesi gerekmektedir.

"Çalışma Deşifresi" Repertuara almak veya seviyeyi zorlayarak ilerlemek amacıyla seçilmiş eser ve etütlerin çalışılmasıdır. Burada doğru nota, doğru tartım ve doğru parmak numarası dikkat edilecek en önemli hususlardır. Çalma deşifresinin aksine çok yavaş çalışılmalı, en küçük nota, tartım ve parmak numarası hatasına dikkat etmek lazımdır.

Çalgı eğitiminde ilk bakışta okuma becerisi çok önemlidir. Bu nedenle öğrencilerin iyi birer okuyucu olmaları konusunda karşılaştıkları güçlükleri çözme görevi de öğretmene düşer. İlk bakışta okuma çeşitli nedenlerden dolayı önemlidir ve bunlar şu şekilde sıralanabilir; birincisi bu beceri öğrenciye doğru ve gerektiği biçimde çalışma olanağı verir. İkincisi iyi deşifre yapan öğrenciler yeni parçalar çalmaya istekli olur. Üçüncüsü iyi deşifre yapabilen bir öğrenci belli parçalarla sınırlı kalmayacağından dolayı müziği çok yönlü keşfedebilir. Dördüncüsü çabuk deşifre edebilme ile birlikte çalma sürecinde uyum ve becerileri daha çabuk gelişir (Ercan, 2008).

Deşifre çalışmalarında amaç, parçayı ilk çalışta hızına yakın bir hızda, ölçü ve ritim hatası yapmadan çalmaktır. Hata yapılsa bile, hataların üzerinde durmadan parça sonuna kadar devam ettirilmelidir. Deşifre yaparken iyi okuyan bir müzikçinin gözü çaldığı ölçüden daima bir hatta daha fazla ölçü sonrasını görür. Böylelikle bellek ile deşifre arasındaki yakınlık görülebilir (Fenmen, 1991, Akt: Dalkıran, 2011).

Deşifre çalma, çalışma ve performans sürecinde kendini gösteren çeşitli zihinsel süreçlere ihtiyaç duyar. Bu zihinsel gereksinimlerin her biri çalma ve çalışma sürecine hitap etmektedir ve bazı pedagojik yaklaşımlar deşifre çalmanın doğasında var olan zorluklara dikkat çekmektedir. Herhangi bir notayı görüldüğü gibi deşifre edebilmek için okuyucunun müzikal temaların farkında olması ve çalınan eserin tamamına hâkim olabilmek için geniş çaplı çalışma planına sahip olması gereklidir (Wristen, 2005).

Deşifre çalma tekrarı olmayan bir eylemdir. Çünkü ikinci kez çalınan nota artık bilindiği için deşifre olma özelliğini kaybeder. Bu nedenle öğrenciden deşifre yapacağı parçayı bir defada çalması istenir. Deşifre çalışmalarının ilerlediği aşamalarda ise öğrenciden sahip olduğu birikimi deşifre sürecine yansıtması düşünülmelidir. Bu nedenle teknik, armonik, melodik ve form (biçim) gibi pek çok müzik alanının önemsenerek titiz ve sabırlı bir şekilde çalışılması gerekir (Tufan, 2000). Bu amaçla;

- a. Teknik çalışmalar içinde yer alan diziler (majör, minör, makamsal, ters, paralel, artık, üçlü, kromatik, vb.) arpejler, kadanslar ve değişik egzersizler farklı çalma teknikleriyle (legato, staccato, portato) sürekli çalışılmalıdır.

- b. Gürlük işaret ve terimlerinin müzikalite içerisindeki önemi araştırılarak, üretilen seslerin farklı renklerde elde edilmesi amaçlanmalıdır.
- c. Parça içerisinde karşılaşılabilecek tonlar ve alterasyonlara önceden hazır olabilmek için iyi düzeyde armoni bilgisine sahip olunmalıdır.
- d. Eserin karakterini ve hızlarını ifade eden terimlerin öğrenilmesine çaba harcanmalıdır. Pedalların rahat ve etkili bir biçimde kullanılması sağlanmalıdır (Tufan, 2000).

Deşifre çalmak, çalışılmış bir repertuarın seslendirilebilmesi için doğasında var olan önemli bazı gereksinimlere ihtiyaç duymaktadır. Deşifre süresince bu ihtiyaca katkıda bulunan temel özellikler şunlardır (Wristen, Evfans ve Stergiou, 2006);

- a. Ritim (ölçü, süre, motif, vurgu veya aksanlar)
- b. Melodi (yükseklik, yön, sıçrama ve geçiş gibi hareketleri, motif)
- c. Armoni (akor yapıları ve sürekliliği)
- d. Müzikal içerik (artikülasyon ve ifade işaretleri, müzikal yapı ve biçim)

Deşifre tüm müzisyenlerde müzik deneyiminin tamamlayıcı bir parçasıdır. Bu süreçte bilhassa piyanistler yeterli bir deşifre becerisine sahip olma gerekliliği ile karşı karşıya kalmışlardır. Piyanoda deşifre çalma becerisine duyulan bu ihtiyacın, piyanistlerin eşlikli müzik çalışmalarına katılmalarına bağlı olduğu söylenilebilir. Piyano literatürünün genişliği de bu ihtiyaca katkı yapmaktadır ve bu literatür gerek solo, gerekse ortak seslendirmeler boyutunda oldukça geniştir (Wristen, 2005).

Piyano eğitimi süreci içerisinde deşifre çalışmalarına özen gösterilmesi, eserlerin çalıştırılması ve çalınması aşamasında öğrenciye büyük kolaylık sağlar. Ayrıca farklı eserler deşifre etmek değişik bestecileri ve müzik dönemlerini daha iyi tanımayı sağlar. Böylelikle hem piyano edebiyatı daha yakından incelenmiş olur hem de teknik ve yorum geliştirme açısından büyük imkânlar sunar. Öğrencinin, çalacağı deşifre parçasının formunu tespit edebilmesi, eser içinde olabilecek değişimleri, gelişmeleri önceden kestirebilmesine, ellerinin uygulayacağı davranışları zihninde canlandırmasına yardımcı olacaktır. Bu da deşifre becerisini iyi yönde etkileyebilir (Türkmen, 2008).

Piyano eğitimi ile birey, müziğin önemli unsurlarından olan deşifre, müziksel işitme, armoni ve form yönünden bilgi sahibi olarak kendini geliştirir. Müzik öğretmenin meslek yaşamında piyano çok önemli yere sahiptir. Müzik öğretmeni olacak adayların, müzik öğretmeni oldukları zaman piyanoyu etkili ve verimli bir şekilde kullanabilecek pratikte uygulayabilecekleri çalma becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. Bu beceriler; eşlik yapabilmek, transpoze edebilmek, kadansları çalabilmek, deşifre yapabilmek ve çokseslendirme vb. yapabilmeyi kapsamaktadır (Çevik, vd., 2010).

Piyano eğitimi alan bireyler için iki önemli beceri sıkça dile getirilmektedir. Bunlar deşifre ve eşliğin türüne göre armonize edebilme olarak ifade edilmektedir. Bu süreçte iki farklı dizekten oluşan, farklı anahtarlarda yazılmış ve birbirinden bağımsız biçimde kullanılan iki el ile çalınan pek çok notayı deşifre etmek, farklı yönde beceriler gerektirmektedir. Deneysel bazı çalışmalar da piyano eğitiminde deşifre ve armoni becerilerinin öğrenilmesi ve öğretilmesinde bu becerilere vurgu yapmaktadır (Betts ve Cassidy, 2000).

Piyanistler eşlik yapmaları gerektiğinde kimi zaman hazırlıksız yakalanırlar. Bu durumda piyanistler tıpkı bir daktilograf gibi notalara bakarak klavyede hazır konuma gelirler ve genellikle deşifre süresinde dikkatle notaları takip ederler (Meinz ve Hambrick, 2010).

Piyanoda deşifre çalmak görsel düzeyde kendini gösteren bir unsur da beraberinde getirmektedir. Notaları takip etme ihtiyacı olarak düşünebileceğimiz bu unsur, tuşlar üzerinde doğru tonu yakalamak ve bölümleri tam anlamıyla klavye üzerinde seslendirebilmek için her iki eli ve parmakları takip etme ihtiyacı ile dengeli biçimde sürdürülmelidir. Bu süreçte piyanistler notanın partiyon üzerindeki yerini göz takibi ve odaklanma esnasında kolaylıkla kaybedebilirler. Bunun aksine performansın çalışılmış olması ve bu yolla eserin hafızaya alınmasıyla beraber bu görsel sıkıntılar bertaraf edilebilir (Wristen, vd., 2006).

Deşifre ve doğaçlama çalmada her iki elde parmakların konumu yalnızca anlık biçimde belirlenmez, bu durum ileri düzeyde nota okuma uygulanmasını da gerektirir. Ellerin konumunun ve özellikle gelecek parmak değişimlerinin belirlenmesinde parmakların bitmeyecek biçimde devamlılığı sağlayacak geçişlerin sağlanması zorunludur (Parncutt, Sloboda ve Clarke, 1999).

Piyano eğitiminde iyi deşifre yapabilmek için iyi bir okuyucu olmak ya da dikkatini odaklamak gerekmektedir. Bu dikkati ve dikkat anında uygun çözümlenmeyi yaparak bize yardımcı olan önemli bir unsur ise armoni ve işitme bilgisidir. Yeterli ve aynı zamanda pratik armoni bilgisine sahip olan bir bireyin gördüğü notalara daha çabuk adapte olması ve deşifre esnasında daha az zorlanması muhtemeldir.

Armoni dersinde öğrenilen temel bilgiler (ezgisel çalışmalar, tartımsal çalışmalar, ton bilgisi, aralık bilgisi, solfej yapabilmek gibi) piyano çalma becerilerini geliştirmeye yönelik olarak bir eseri deşifre ederken, o eseri seslendirirken, notalarını doğru temiz okuyabilmede, eserin tonalitesinin ve eserde geçen modülasyonların ne olduğunu kavrayabilmede büyük önem taşımaktadırlar (Taviloğlu, 2005, Akt: Çevik, vd., 2010).

Bulut (2006) tarafından yapılan bir diğer çalışmada ise Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında görev yapan piyano öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu öğrencilerinin piyano eğitiminde temel hedef davranışları kazanıp kazanmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilerde %54,2 ve %33,3 düzeyinde olumsuz görüş seçeneklerinin (az kazanmıştır, hiç kazanmamıştır) tercih edildiği görülmüştür. Çalışma sonucunda diğer bazı davranışların yanında deşifre çalma becerisinin hemen hiç kazanılmadığı görüşü ortaya çıkmıştır.

Kasap (2004) tarafından yapılan bir çalışmada yardımcı çalgı piyano dersi üzerine bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada incelenen değişkenlerden birinde öğretim elemanlarının piyano derslerinde kazandırılacak becerilere yönelik görüşleri elde edilmiş ve bu derslerde temel işlevsel becerilerin önemliden önemsiz doğru sıralanması istenmiştir. Becerilerin önem sırasına göre sıralanmasında deşifre yapabilmek öğretim elemanları tarafından ilk sırada tercih edilmiştir.

Piyano eğitimi sürecinin en önemli kazanımlarından biri olan deşifre, piyanonun kullanıldığı tüm derslerde ya da çalışmalarda kimi zaman anahtar görevi görmektedir. Piyano çalan her hangi bir müzikaçinin elde etmesi gereken bir davranış olduğuna literatürde sıkça rastladığımız deşifre becerisinin düzeyi, piyanistin de kendini güvende hissetmesine olanak tanır. Gerek parmaklarına hâkim, gerekse el – göz koordinasyonunu iyi düzeyde sağlayabilen bir piyanistin hedeflediği noktaya ulaşması da daha kolay hale gelecektir. Deşifre becerisi iyi olan bir piyanistin, istediği hedefe ulaşırken çalışma sürecinde de diğer piyanistlere göre hem zaman, hem de enerji tasarrufu açısından avantajlı olduğunu söylemek mümkündür.

Amaç

Çalışmanın amacı piyano öğrencilerinin baskın öğrenme stilleri ile deşifre çalma becerileri arasında ilişki olup olmadığının araştırılmasıdır. Bu kapsamda çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin baskın öğrenme stillerinin deşifre çalma ve algılama düzeyine etkisinin olup olmadığı, baskın öğrenme stillerinin deşifre becerisi üzerinde etkin bir rol oynayıp oynamadığı incelenmiştir.

Yöntem

Yapılan çalışmada tarama yöntemi ve deneysel yöntem bir arada kullanılmıştır. Tarama yöntemi kapsamında Öğrenme Stilleri Envanteri kullanılmış, deneysel boyutta ise tek faktörlü desen tercih edilmiştir.

Çalışma grubu

Çalışma grubu 2011-2012 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarıyılı süresince Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenimlerini sürdüren ve piyano dersi alan öğrenciler içerisinde rastgele (random)

seçilen 31 öğrenciden oluşmaktadır. Deneysel uygulamada her sınıftan 10’ar öğrenci seçilerek 40 kişilik çalışma grubu oluşturulması düşünülmüş, fakat bazı öğrencilerin çalışmaya katılmaması, envanteri hatalı doldurması ya da deşifre sürecinde güvenilir veri elde edilememesi sebebiyle sayı 31 olarak belirlenmiştir.

Verilerin toplanması

Çalışma için gerekli verilerin toplanmasında tarama modeli ve tek faktörlü deneysel model bir arada kullanılmıştır. Tarama modeli kapsamında öğrencilerin baskın öğrenme stillerinin belirlenmesi için David A. Kolb (1985) tarafından geliştirilen ve Türkçe geçerlik ve güvenilirliği Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından yapılan “Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri” uygulanmıştır. Toplam 12 maddeden ve 4 öğrenme stilinden oluşan envanter yardımıyla toplanan veriler analiz edilerek, çalışma grubunu oluşturan her öğrencinin baskın öğrenme stili belirlenmiştir.

Bağımlı değişken üzerindeki etkisi incelenen faktör sayısı temel sınıflandırma ölçütü olarak alındığında, deneysel desenleri tek faktörlü desenler ve çok faktörlü desenler olarak ikiye ayırabiliriz. Araştırmacı, ilgilenilen bağımlı değişken üzerinden sadece bir bağımsız değişkenin etkisini inceliyorsa, çalışmasını tek faktörlü bir desen olarak düzenler (Büyüköztürk, 2001). Bu çerçevede öğrencilerin deşifre puanlarının belirlenmesinde tek faktörlü deneysel desen tercih edilmiştir. Öğrencilerin öğrenme stiline karşı incelenen bağımsız değişken olarak deşifre çalma puanları dikkate alınmış ve deneysel uygulama çalışma grubuna seçilen 31 öğrenci ile yürütülmüştür.

Uygulama sürecinde ilk olarak araştırmacı tarafından deşifre sürecinde kullanılmak üzere bir piyano parçası yazılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin rahat seslendirebilmesi ve kolay algılanabilmesi amacıyla Do Majör tonda yazılan parça, sol elde eşlik ve sağ elde melodik yapılı, temel piyano seslendirme tekniklerini içeren kısmen kolay/orta düzeyli bir parçadır. Uygulama sürecinde ikinci olarak deşifre çalma puanlarının belirlenmesi için yine araştırmacı tarafından bir “Deşifre Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek geliştirilirken uzman görüşleri alınmış ve literatürde yer alan bazı performans değerlendirme ölçekleri (Kurtuldu, 2010 – Dalkıran, 2006) ile deşifre çalışmalarına yönelik makalelerde ifade edilen önemli değerlendirme parametreleri göz önünde tutulmuştur. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği için uzman görüşleri alınmış ve ölçeği kullanarak puanlama yapan uzmanların puanları arasında korelasyon ölçümü yapılmıştır. Geliştirilen ölçek için üç alan uzmanı piyano eğitimcisi puanlama yapmıştır. Elde edilen veriler üzerinden öğrencilerin baskın öğrenme stilleri belirlenmiş ve bu stillerin deşifre başarısı üzerindeki etkisi deşifre puanlarının serbest dağılımı dikkate alınarak yapılmıştır. Baskın öğrenme stilleri eğiliminde deşifre becerisine göre dağılımın karşılaştırılmasında ise deşifre becerileri geçici olarak Düşük, Orta ve Yüksek biçiminde üç basamaklı biçimde gruplandırılmış, daha sonra piyano dersi başarı puanları karşılaştırılmasında yine ham puanlar işleme tabi tutulmuştur.

Verilerin çözümlenmesi

Yapılan çalışmada SPSS (Statistical Package for Social Science) paket programından yararlanılmıştır. Öğrenme stilleri envanterinden elde edilen veriler için toplam ve fark bulma işlemleri yardımıyla her bir öğrencinin baskın öğrenme stili belirlenmiştir. Belirlenen öğrenme stillerinin deşifre çalma becerisine göre dağılımını belirlemek için deşifre puanları düşük, orta ve yüksek biçiminde gruplandırılmış ve öğrenme stillerine karşılık gelen frekans – yüzde dağılımı hesaplanmıştır. Yüzdeler dağılımı sonrasında karşılaştırmalı ölçümlerin yapılabilmesi için verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan uygulamada verilerin normal dağılıma uygun olmadığı anlaşılmış ve parametrik olmayan testler uygulanmıştır. Deşifre puan dağılımları ile öğrenme stillerinin karşılaştırılmasında Kruskal Wallis H testi yapılmıştır. Öğrencilerin yıl içerisinde almış oldukları piyano notları ile deşifre notlarının karşılaştırılmasında ise Spearman korelasyon testi yapılmıştır. H testi için anlamlılık düzeyi ,05 olarak alınmış, korelasyon ölçümünde ise ,001 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde çalışma grubundan elde edilen veriler tablolastırılarak yorumlanmıştır. Öğrenme stili ile deşifre başarısı arasındaki ilişkinin tam olarak anlaşılabilmesi için deşifre puanları üç gruba ayrılarak öğrenme stilleri ile karşılaştırılmıştır. Bu gruplamada 0 – 40 arası için “Düşük”, 45 – 65 arası için “Orta”, 70 – 100 arası için “Yüksek” sınıflaması yapılmış ve ölçümler serbest puan dağılımının yanı sıra Tablo 2’de bu verilere göre karşılaştırılmıştır.

Tablo 1. *Uzman Puanlarına Yönelik Korelasyon Ölçüm Sonuçları*

Uzmanlar	Uzman1	Uzman2	Uzman3
Uzman1	----	,851***	,883***
Uzman2	,851***	----	,822***
Uzman3	,883***	,822***	----

*** p<,001

Tablo 1 incelendiğinde deşifre ölçeğini kullanarak puanlama yapan üç alan uzmanının verdiği puanlar arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyli bir ilişki bulunmaktadır. Tüm ölçümleri p<,001 düzeyine göre anlamlı olduğu sonuçlara göre geliştirilen ölçeğin puanlayıcılara yönelik güvenilirliğinin iyi düzeyli olduğu söylenilebilir.

Tablo 2. *Deşifre Puanları ve Öğrenme Stili Karşılaştırmasına Yönelik Sonuçlar*

Öğrenme Stili	Sıra Ort.	sd	X ²	p
Yerleştiren	16,50	3	11,26	,009
Değiştiren	9,86			
Ayrıştıran	15,25			
Özümseyen	23,72			

Tablo 2 incelendiğinde karşılaştırma işlemi sonucunda p<,05 düzeyine göre anlamlı fark olduğu [X² = 11,26, p<,05] anlaşılmaktadır. Sıra ortalamaları dikkate alındığında, ağırlıklı eğilimin özümseyen öğrenme stili yönünde olduğu görülmektedir. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin deşifre puanlarına yönelik karşılaştırmada başarı düzeyine yönelik ağırlık, daha çok özümseyen öğrenme biçimine sahip öğrencilerden yanadır.

Tablo 3. *Deşifre Puanlarının Öğrenme Stiline Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Sonuçlar*

Deşifre Puanı	Sıra Ort.	sd	X ²	p
Düşük	11,08	2	6,37	,041
Orta	17,07			
Yüksek	19,71			

Tablo 3’de yer alan verilere bakıldığında deşifre puanı karşılaştırmasında gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu anlaşılmaktadır [X² = 6,37, p<,05]. Sıra ortalamaları incelendiğinde ise bu farkın yüksek deşifre puanı almış olan gruptan yana olduğu söylenilebilir. Bu eğilim ve tablo 2’de oluşan durum birlikte karşılaştırılırsa, özümseyen öğrenme stiline sahip öğrencilerin daha çok deşifre becerisi iyi olan öğrenciler olduğu görüşü ortaya çıkmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan öğrenciler içerisinde deşifre çalma puanı yüksek olan öğrencilerin özümseyen öğrenme stilini benimsediği söylenebilir.

Tablo 4. *Öğrenme Stillерinin Deşifre Puan Ortalamasına Yönelik Dağılımı*

Öğrenme Stili	Düşük	Orta	Yüksek
---------------	-------	------	--------

Yerleştiren	%20	%11	%19
Değiştiren	%70	%22	%19
Ayrıştıran	%10	%45	%2
Özümseyen	%0	%22	%60

Tablo 2 ve 3’de yer alan bulguların yardımıyla varılan sonucun yüzdelik dağılımı olarak da görebileceğimiz Tablo 4’de, öğrenme stillerinin deşifre başarısına göre dağılımı daha açık görülebilmektedir. Yukarıda da bahsedildiği gibi yüksek başarı düzeyindeki öğrencilerin %60’ı özümseyen öğrenme stilini benimserken, orta düzeyde başarıya sahip öğrenciler ağırlıkta ayrıştıran öğrenme stilini benimsemiş ama kısmen değiştiren ve özümseyen öğrenme stillerine de toplamda %44 oranında eğilim göstermiştir. Düşük başarı düzeyine sahip öğrencilerin ise ağırlıklı olarak (%70) değiştiren öğrenme stilini benimsedikleri görülmüştür.

Tablo 5. Deşifre ve Piyano Sınavı Puanlarına Yönelik Korelasyon Ölçüm Sonuçları

Ölçüm	Deşifre Puanı	Piyano Notu
Deşifre Puanı	----	,751***
Piyano Notu	,751***	----

*** p<,001

Tablo 5’te yer alan karşılaştırma göz önünde tutulduğunda, deşifre puanları ile dönem içerisinde almış oldukları piyano dersi başarı puanları arasında pozitif yönde olumlu bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Genel dağılımda p<,001 düzeyine anlamlı fark gösteren ve ,751 düzeyinde sonuç veren korelasyon sonuçları dikkate alınır, öğrencilerin deşifre çalma becerileri ile piyano dersi başarıları arasında kısmen doğrusal bir ilişki olduğu söylenilebilir. Diğer bir deyişle piyano başarısı yüksek olan öğrencilerin deşifre puanları da yüksek düzeyli olabilmektedir.

Tartışma

Kolb’un Öğrenme Stilleri Envanteri hangi öğrenme stilinin birey için daha uygun olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun belirlenmesi bireylerin meslek seçimine, problemlere yaklaşımına ve amaçlarını nasıl belirleyeceklerine yardım eder. Bunun yanı sıra bir öğrenen olarak bireyin zayıf ve güçlü yanlarını anlamasına da yardım eden bir ölçektir (Aşkar ve Akkoyunlu, 1993).

Birey, öğrenme stilleri ölçeğine verdiği yanıtlardan aldığı puanlarla aşağıdaki dört öğrenme stilinden birinde yer alır. Böylece insanın kendisini nitelermeye yardımcı olacak eğilimleri ve yetenekleri içeren insan tipinden bahsedilmesi mümkün olmaktadır (Veznedaroğlu, Özgür, 2005). Bacanlı, (2001) Kolb öğrenme stili modelindeki öğrenme stillerine ait özellikleri şu şekilde belirtmektedir (Akt: Atay, vd., 2009).

Özümseyen stil; Soyut kavramsallaştırmaya dayalı öğrenmeyi severler. Kavramsal yaratılardan hoşlanırlar. Öğrenmeleri esnasında, soyut kavram ve fikirler üzerinde odaklaşırlar. Yerleştiren stil; Somut yaşantıyı severler. Plan yapma ve kararları yerine getirme başlıca özellikleridir. Değişmelere kolay uyum sağlarlar.

Ayrıştıran stil; Aktif yaşantıya dayalı öğrenme eğilimindedirler. Problem çözerken, karar verirken, analiz etmeyi ve sistemli çalışmayı severler. Çalışmalarında oldukça planlı hareket ederler.

Değiştiren stil; İç gözlem eğilimindedirler. Düşüncelerinde, değer ve duygularının farkında olmaya çalışırlar. Karşılaştıkları durumları, çeşitli açılardan analiz eder ve düzenlerler. Objektif, dikkatli ve sabırlıdır. Fakat bir eyleme geçmeleri biraz zaman almaktadır.

Öğrenme stillerine ilişkin literatür ve yukarıda yer alan bilgiler göz önüne alındığında, çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin bulgular bölümünde açıklanan öğrenme stilleri eğilimlerinin temel sebepleri, yaklaşık olarak kendini göstermektedir. Deşifre başarısı yüksek

olan öğrencilerin özümseyen öğrenme stilini benimseyen bir yapıya sahip olduğu düşünülürse, uygulama esnasındaki soyut akışı fark edebilmeleri ya da soyut kavramları düşünerek ve soyut kavramlara odaklanarak kendilerinde yarattıkları pratik düşünme becerisini uygulamaya yansıtabildikleri söylenilebilir. Bu çalışmada yer alan öğrencilerden deşifre başarısı iyi olan öğrencilerin özümseyen öğrenme stiline sahip olmalarının temel sebebinin soyut kavramların etkinliği olduğu düşünülebilir.

Diğer yandan ayırıştırıcı öğrenme stilini benimseyen öğrencilerin orta düzeyde başarılı olmasında da kısmen ayrıntıları düşünme ve analiz etmenin yanında, planlamaya ihtiyaç duymaları ve bu durumun anında adaptasyonda yine kısmen etkisi olduğu yönünde yorumlanabilir. Bu öğrenciler için ayrıntıları görebilmek avantajı var iken aynı zamanda planlama isteği bir arada düşünülürse başarı düzeylerinin orta seviyede olması normal görünmektedir. Benzer biçimde deşifre becerisi düşük olan öğrencilerin ise değiştiren öğrenme stilini benimsedikleri görülmüştür. Değiştiren öğrenme stiline yakın olan öğrencilerin deşifre başarılarının düşük olması ise, yukarıda da açıklandığı gibi dikkatli ve sabırlı çalışma prensiplerine sahip olmaları ve yine yukarıda bahsedildiği gibi eyleme geçerken zaman sıkıntısı yaşamalarından dolayı, deşifre çalmaya ve anında odaklanmaya yeterince adapte olamamaktan kaynaklanmaktadır.

Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin dönem için piyano dersi başarıları ile deşifre başarıları arasındaki pozitif yönlü olumlu ilişki ise, elde edilen öğrenme stilleri eğilimlerinin katılımcıların sürekli eğilimi olduğunu desteklemektedir. Piyano başarısı ile deşifre başarısı yakın düzeyde olan öğrencilerin, yapılan karşılaştırmalar sonucu elde edilen öğrenme stillerinde devamlılık gösterdikleri de söylenebilir.

Sonuç olarak öğrenme stilinin bireylerin gerek genel başarısı, gerekse deşifre çalma başarısı üzerinde etkili olduğu söylenilebilir. Bu sonuçlardan hareketle başarı düzeyi düşük olan öğrencilerin içerisinde de başarı düzeyi yüksek olan öğrencilere yönelik öğrenme stilinin var olabileceği ve aynı durumun tersi düşünülürse, öğrenme stillerinin bilinmesi ve çalışma planlarının bu yönde planlanmasının yararlı olacağını söylemek doğru olur. Başarısızlığın önüne geçilebilmesi için kimi zaman, isteklendirmenin, kimi zaman ödüllendirmenin, kimi zaman bireyin tutumlarının, kimi zaman farklı bazı değişkenlerin etkili olmasının yanında öğrenme stillerinin ve bir öğrencinin nasıl bir öğrenme yaklaşımına sahip olduğunun bilinmesinin faydalı olacağı açıktır. Bu sebeple gerek öğrenme stilleri, gerekse öğrenci başarısı üzerinde olumlu etki yaratacak diğer tüm unsurları barındıran çalışmaların artırılmasında ciddi faydalar vardır.

Kaynaklar

- Aşkar, P. ve Akkoyunlu, B. (1993). Kolb öğrenme stili envanteri. *Eğitim ve Bilim*, (87), 37-47.
- Atay S., İbiş, T. ve Kartal F. (2009). *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi sağlık yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme stillerinin değerlendirilmesi*. 1. Eğitim araştırmaları Kongresi, 1-3 Mayıs, Çanakkale, Türkiye.
- Betts, S. L., & Cassidy, J. W. (2000). Development of harmonization and sight-reading skills among university class piano students. *Journal of Research in Music Education*, 48 (2), 151-161.
- Bulut, D. (2006). *Anadolu güzel sanatlar liseleri piyano dersi öğretim programında yer alan hedef davranışların kazanılma durumları*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Büyükoztürk, Ş. (2004). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çevik, D. B., Taviloğlu, İ. ve Canbey, E. G. (2010). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel ve sosyo-ekonomik özellikleri ile armoni ve piyano derslerindeki başarıları arasındaki ilişkiler*. International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 11-13 Kasım, Antalya.
- Dalkıran, E. (2011). Keman eğitiminde deşifre becerisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(4), 45 – 63.
- Dalkıran, E. (2006). *Keman eğitiminde performansın ölçülmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Ercan, N. (2008). *Piyano eğitiminde ilke ve yöntemler*. Ankara: Sözkese Matbaası.
- Kasap, B. T. (2004). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki yardımcı çalgı piyano dersleri üzerine bir araştırma*. Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, 7–10 Nisan, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Kurtuldu, M. K. (2010). Piyano sınavı değerlendirme ölçeğinin puanlayıcılara yönelik geçerlik ve güvenilirliği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, www.e-sosder.org, 9 (31), 224–232.
- Küçük, A. (1994). Bir piyano eseri nasıl çalışılır. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 185–194.
- Meinz, E. J., & Hambrick, D. Z. (2010). Deliberate practice is necessary but not sufficient to explain individual differences in piano sight-reading skill: The role of working memory capacity. *Psychological Science*, 21 (7), 914–919.
- Nart, S. D. (2010). *Deşifre şarkı söyleme eğitime yönelik deneysel bir öğretim metodu*. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özer, B. (2010). *Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Parncutt, R., Sloboda, R. A., & Clarke, E. F. (1999). Interdependence of right and left hands in sight-read written and rehearsed fingerings of parallel melodic piano music. *Australian Journal of Psychology*, 51 (3), 204–210.
- Tufan, S. (2000). Piyano eğitiminde deşifre çalışmaları. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (3), 101–104.
- Türkmen, N. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının piyanoda deşifre çalabilme düzeyleri üzerine bir çalışma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Veznedaroğlu, R. L. ve Özgür, A. O. (2005). Öğrenme stilleri: tanımlamalar, modeller ve işlevleri. *İlköğretim Online*, 4 (2), –16. <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Wristen, B. (2005). Cognition and motor execution in piano sight-reading: a review of literature. *Applications of Research in Music Education*, 24 (1), 44–56.
- Wristen, B., Evfans, S., & Stergiou, N. (2006). Sight-reading versus repertoire performance on the piano: a case study using high-speed motion analysis. *Medical Problems of Performing Artists*, 21 (1), 10–16.

Extended Abstract

Introduction

Sight-reading is an inseparable element of music education. Referred as sight-playing or sight-singing as well in the literature, the sight-reading is among the most prominent abilities a musician is supposed to have. Regarded as an attainment at each stage and almost each discipline of music education, the sight-reading is guidance or an assistant for a musician in all activities throughout his/her life.

Piano education entails being good at reading or focusing. A factor that helps us with a proper analysis while focusing is harmony and knowledge of hearing. Those with a sufficient and practical knowledge in harmony are likely to adapt notes and have less trouble in sight-reading. As one of the major elements in piano education, the sight-reading sometimes plays a key role in all the classes or studies where one plays piano. The level for ability in sight-reading considered as a knack a musician must have helps a pianist to feel safe. Pianists having a command of his/her fingers and good at hand-eye coordination are more likely to attain his/her objectives. It is safe to say that a pianist good at sight-reading is more advantageous than others in terms of time and energy saving.

Method

The study is performed through a scanning and experimental method in company. The Learning Style Inventory is benefited within the context of the scanning method as a single factorial pattern is opted with respect to the experimental method.

The working group is composed of 31 randomly selected students studying and taking piano lessons in Black Sea Technical University Faculty of Fine Arts Department of Music Education over the course of 2011-2012 Academic Year in the Fall Semester. The experimental method is conducted for 10 students selected from each and thus composed of 40-student working group. However, non-participation of some students in the study, faulty filling of the inventory or inability to acquire credible data in sight-reading process led the number to remain at 31.

Data collection for this study is conducted through scanning and single-factor experimental model in company. Developed by David A. Kolb (1985) and approved by Aşkar and Akkoyunlu (1993) for validity and credibility in Turkish, the ‘‘Kolb Learning Styles Inventory’’ is conducted in order to identify dominant learning styles of students within the context of scanning model. The researcher has first written a piece of piano music so as to use it in sight-reading process. Written on a Do Major tone in an effort to help students in the study to comfortably play and comprehend, this piece of music is relatively easy/at a medium level composed of an accompany in the left hand and a melody in the right hand, and incorporating basic techniques of piano playing.

Result and Discussion

It is safe to say that they are able to be aware of an abstract flow or put practical ability of thinking into practice by considering and focusing on abstract concepts since the students with a high success in sight-reading adopt an assimilator learning style. The main reason behind why the students good at sight-reading adopt an assimilator learning style is the effectiveness of abstract concepts. The reason behind why the students adopting a converger learning style have a mid-level of success is to consider and analyze details and be in need of a plan as this has a partial impact on instant adaptation. These students are more advantageous in noticing details as the fact that their level of success is medium is normal when their desire to plan is considered. In the same vein, the students with a low level of ability in sight-reading adopt a diverged learning style. In conclusion, it is safe to say that the learning style has an impact on both overall success and sight-reading abilities of individuals. From this point of view, there might be learning styles for students with a high level of success among students with a low level of success, and it is be beneficial to be knowledgeable with their learning styles and design working plan accordingly. Being knowledgeable with learning styles and what kind of learning style a student adopt is obviously beneficial as incentives, rewarding, attitudes of individuals and some variables have an impact in terms of avoiding failure. That is why it is an interest of all parties to increase the number for studies incorporating all the other factors that will make a positive contribution to both learning styles and success of a student increasing the number of studies.